

WIZ

ZO

NA **NIZOZEMŠČINA**
Anita Srebnik

TOREN VAN BABEL

Ooit werd er op de hele aarde één enkele taal gesproken. Toen de mensen in oostelijke richting trokken, kwamen ze in Sinear bij een vlakte, en daar vestigden ze zich. Ze zeiden tegen elkaar: »Laten we van klei blokken vormen en die goed bakken in het vuur.« De kleiblokken gebruikten ze als stenen, en aardpek als specie. Ze zeiden: »Laten we een stad bouwen met een toren die tot in de hemel reikt. Dat zal ons beroemd maken, en dan zullen we niet over de hele aarde verspreid raken.« Maar toen daalde de HEER af om te kijken naar de stad en de toren die de mensen aan het bouwen waren. Dit is één volk en ze spreken allemaal een en dezelfde taal, dacht de HEER, en wat ze nu doen is nog maar het begin. Alles wat ze verder nog van plan zijn, ligt nu binnen hun bereik. Laten wij naar hen toe gaan en spraakverwarring onder hen teweegbrengen, zodat ze elkaar niet meer verstaan. De HEER verspreidde hen van daar over de hele aarde, en de bouw van de stad werd gestaakt. Zo komt het dat die stad Babel heet, want daar bracht de HEER verwarring in de taal die op de hele aarde gesproken werd, en van daar verspreidde hij de mensen over de hele aarde.

Z zgodovinskega stališča se je nizozemski jezik razvil iz družine zahodnogermanskih celinskih dialektov, kamor spadajo visokonemški, nizkonemški in nizozemski dialekti. Iz slednjih sta se razvila nizozemski in afrikanski jezik.

Danes nizozemščino kot materni jezik govori približno 23 milijonov ljudi na Nizozemskem (16), v Belgiji (6), na Nizozemskih Antilih in na Arubi (500.000). Poleg tega je vzhodnoflamski dialekt materni jezik več tisoč prebivalcev severne Francije.

Po številu govorcev se nizozemščina uvršča na osmo mesto med jeziki EU, v svetovnem merilu pa po najnovejših raziskavah med 16 najvitalnejših jezikov. Za angleščino je infrastrukturalno najrazvitejši jezik. Ker je v zgodovini odigral pomembno vlogo, ga nekateri imenujejo najmanjši svetovni jezik. Zastopanost nizozemščine zunaj Evrope je posledica nekdanje svetovne premoči Nizozemske kot trgovske, pomorske in kolonialne velesile.

Trenutno se poučuje na 180 univerzah širom po svetu zunaj nizozemskogovorečega področja, med drugim tudi na Filozofski fakulteti v Ljubljani (vsako leto približno 50 študentov).

Nizozemščina, holandsščina ali flamščina? Nizozemščina je standardni jezik na Nizozemskem, v Flandriji, tj. severnem flamsko govorečem delu Belgije, v Surinamu, na Nizozemskih Antilih in na Arubi. Flamščina je poimenovanje za nizozemščino, ki jo govorijo v Flandriji, za razliko od francoščine, ki jo govorijo v južnem delu Belgije, v Valoniji. Od nizozemščine na Nizozemskem, t. i. severne nizozemščine se v manjši meri razlikuje le v besedišču in po mehkejši izgovorjavi, a ne v tolikšni meri, da bi lahko govorili o različnih jezikih. Holandsščina je dialekt, ki ga govorijo v provincah Severna in Južna Holandija.

Najveličastnejši spomenik nizozemskemu jeziku doslej je diahroni Slovar nizozemskega jezika (*Woordenboek der Nederlandsche Taal*), ki je največji slovar na svetu in opisuje nizozemščino med 1500 in 1976. Po dobrih stopetdesetih letih je na Inštitutu za nizozemsko leksikologijo v Leidnu

izšel v štiridesetih zajetnih zvezkih. Sedaj na istem inštitutu nastaja novo zgodovinsko prelomno leksikografsko delo, korpusno zasnovani digitalni slovar sodobne nizozemščine *Algemeen Nederlands Woordenboek*, ki bo zajel nizozemščino med letoma 1976 in 2019. Zgodovinski in nastajajoči slovar sta prosto dostopna na spletu.

Viri:

Vandeputte, Omer: *Nederlands. Het verhaal van een taal*. Rekkem: Ons Erfdeel, 1994.

Vries, Jan W. de et al: *Het verhaal van een taal*. Amsterdam: Prometheus, 1995.

Algemeen Nederlands Woordenboek: <www.anw.inl.nl> (zadnji dostop: 22. 4. 2013).

Kornai, A.: *Language Death in a Digital Age*. META-FORUM 2012. A Strategy for Multilingual Europe, Brussels, 2012. <www.meta-net.eu> (zadnji dostop: 22. 4. 2013).

Woordenboek der Nederlandsche taal: <www.gtb.inl.nl> (zadnji dostop: 22. 4. 2013).

Največji slovar na svetu *Woordenboek der Nederlandsche Taal* na spletu

Vir: <http://www.diskidee.be>

Sodelavci Inštituta za nizozemsko leksikologijo v Leidnu z največjim slovarjem na svetu

Vir: <http://www.taalanderwijs.org>